

# Методи, прийоми, технології та засоби навчання



*Гаряча С.А., завідувач кафедри педагогіки  
та освітнього менеджменту  
КНЗ “Черкаський ОШОППЧОР”,  
кандидат педагогічних наук*



*Далеко не кожний  
стане вченим, письменником,  
артистом,*

*далеко не кожному  
призначено винайти порох,  
але майстром у своїй справі  
повинен стати кожний.*

*Василь Сухомлинський*



# Методи навчання

*Метод* (від грецьк. *methodos*) – спосіб пізнання явищ природи й суспільства; це шлях досягнення мети.

*Методи навчання* – це упорядковані способи діяльності вчителя та учнів, спрямовані на ефективне вирішення навчально-виховних завдань.

Загальні методи є багатовимірним педагогічним явищем, що містить у собі низку аспектів:

- *гносеологічний* — відповідність закономірностям пізнання;
- *логіко-змістовний* - використання методів навчання відповідно до законів мислення і змісту навчального матеріалу;
- *психологічний* — врахування психологічних механізмів пізнання;
- *педагогічний* — досягнення навчальної мети.

# Функції методів навчання

**мотиваційна**

**управлінська**

**діагностувально-  
корекційна**

**навчальна**

**розвивальна**

**виховна**

# Класифікація методів навчання

- *за джерелом знань* – методи словесні, наочні, практичні;
- *за основною дидактичною метою* – методи набуття нових знань, формування вмінь і навичок, закріплення, застосування, перевірки;
- *за ступенем активності учнів* – методи пасивні й активні;
- за характером логіки пізнання
- загальнодидактичні методи
- За рівнем проблемності засвоєння знань і рівнем учіння

## Загальнодидактичні методи

- ✓ пояснювально-ілюстративний;
- ✓ інструктивно-репродуктивний;
- ✓ дослідницький;
- ✓ проблемного викладу.

## Класифікація методів за Ю. Бабанським

- ❑ **Організація та здійснення навчальної діяльності:**
  - ✓ *словесні, наочні, практичні;*
  - ✓ *індуктивні й дедуктивні;*
  - ✓ *репродуктивні та проблемно-пошукові;*
  - ✓ *Самостійної роботи та роботи під керівництвом учителя.*
- ❑ **Стимулювання і мотивація (пізнавальні ігри, дискусії, емоційне переживання, заохочення, осуд)**
- ❑ **Контроль і самоконтроль (усний, писемний, електронний, лабораторно-практичний)**



# Прийоми навчання

*Прийоми навчання* – елементи методу, певні разові дії, спрямовані на реалізацію вимог тих чи інших методів навчання.

Окремі прийоми в певних навчальних ситуаціях можуть виконувати функцію методу, а також входити до складу різних методів.

# Засоби навчання

*Засоби навчання* – це різноманітне навчальне обладнання, яке використовують у системі пізнавальної діяльності.

# Технології навчання

*Технологія навчання* – це системний метод створення, застосування і визначення всього процесу викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, завдання якого — оптимізація форм освіти.

*«Глосарій термінів з технологій освіти» (Париж, ЮНЕСКО, 1986. – С. 43)*

## Основні ознаки технології:

стандартизація, уніфікація процесу, можливість його ефективного та економічного відтворення відповідно до заданих умов.

Технологічний процес завжди **передбачає** чітку послідовність операцій з використанням необхідних засобів (матеріалів, інструментів) за певних умов.

**Провідним** у будь-якій технології вважається детальне визначення кінцевого результату і точне досягнення його.

А передумовами застосування поняття «технологія» є їх запрограмованість, окресленість кінцевих властивостей передбачуваного продукту, засобів його створення, цілеспрямоване моделювання умов їх здійснення, а також реальне функціонування цих процесів.

Усе життя нової школи буде організовано за моделлю поваги до прав людини, демократії, підтримки добрих ідей. Нова школа плекатиме українську ідентичність.

